

7. Удосконалення аналізу фінансових результатів на основі сучасних інформаційних технологій [Електронний ресурс] В. І. Гвоздик. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу :<http://intkonf.org/gvozdik-vi-udoskonalennya-analizu-finansovih-rezultativ-na-osnovi-suchasnih-informatsiynih-tehnologiy/>–

Дата останнього доступу: 26.12.2017. – Назва з екрану

8. Христюк Д. П. Аналіз фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств / Д. П. Христюк // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. - № 15. – С. 602

2.3. Особливості внутрішнього контролю розрахунків з бюджетом за податками і платежами на підприємствах та його удосконалення

Завдяки належній організації контролю можна убезпечитись від штрафних санкцій, а також сформувати хороший імідж суб'єкта господарювання на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Поряд з цим, не лише облік здатний забезпечувати досягнення цієї цілі. Незаперечним лідером у цьому випадку виступає належним чином налагоджена система контролю. Тільки повсякденний контроль правильності і своєчасності проведення розрахунків за податками і платежами, оперативний аналіз наявних відхилень і чинників що їх зумовили, допоможуть виключити нераціональні витрати. Саме тому контроль розрахунків за податками і платежами на сьогоднішній день є одним з найбільш актуальних способів, що допомагає знайти можливості підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання.

На сьогодні існують два основні напрями проведення контролю: зовнішній та внутрішній. Сучасна практика діяльності суб'єктів господарювання свідчить, що більш оперативне виявлення недоліків при здійсненні розрахунків за податками і платежами сприяє зростанню ефективності господарювання.

Забезпечення виконання цього завдання лежить в площині розвитку саме системи внутрішнього контролю.

Система внутрішнього контролю, яка, на наш погляд, за належної організації здатна вирішити проблему забезпечення зниження втрат у випадку неналежного здійснення розрахунків за податками і платежами, на жаль в господарствах розвинена недостатньо. В переважній більшості таке становище спостерігається в більшості суб'єктів господарювання. Проте на даний час гостро постає питання підвищення ефективності суб'єктів господарювання в умовах ринку, тому керівництво шукає резерви такого зростання. Одним із таких шляхів може стати розвиток системи внутрішнього контролю.

В економічній літературі за даним напрямом багато уваги приділяється внутрішньому аудиту. За своєю суттю аудит відрізняється від внутрішнього контролю тим, що він проводиться внутрішнім аудитором, або відділом внутрішнього аудиту. Натомість внутрішній контроль здійснюють керівники і спеціалісти відповідних структурних підрозділів, що функціонують в складі цього суб'єкта діяльності. Такий контроль входить у функціональні повноваження керівників структурних підрозділів. Контроль, який здійснюють штатні контролери, ревізори чи аудитори, на наш погляд, можна відносити до категорії аудиторський контроль. Проте в літературних джерелах часто поєднується розгляд обох категорій (внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту). Попри певну неузгодженість цього питання їх спільна мета не ставить чіткої межі між ними, а навпаки, створює враження однотипності.

Проте насправді це не зовсім так. В першу чергу усвідомити це дозволяє дослідження існуючих визначень категорії „внутрішній контроль” та „внутрішній аудит”.

На наш погляд, розмаїття думок та існуючих означень цих двох понять можна пояснити відсутністю визначення на рівні Закону України. Існуючі Положення та Накази не мають вищої юридичної сили, хоч і є обов'язковими

до виконання. Необхідність прийняття відповідного закону обґрунтовується також необхідністю регулювання відносин у сфері внутрішнього контролю та аудиту. Адже означення, які вживаються, часто містять суттєві розбіжності й навіть протиріччя. Зокрема наприклад, це стосується питання незалежності думки внутрішніх аудиторів, оцінки діяльності підрозділів внутрішнього аудиту тощо. Окрім цього слід внести ясність у співвідношення між „внутрішнім контролем” та „внутрішнім аудитом”. Як, на наш погляд, то перший співвідноситься з другим, як філософські категорії „сутність” і „форма”. Тобто внутрішній контроль значно ширше поняття як внутрішній аудит. Останній можна розглядати як форму здійснення внутрішнього контролю. Виходячи з цього і варто розробляти категорійний апарат.

Таким чином, сутність внутрішнього контролю щодо податків і платежів і розрахунків по них полягає у забезпеченні оптимізації використання фінансових ресурсів суб'єкта діяльності, через мінімізацію застосування штрафних санкцій. Він надає необхідну інформацію керівництву, відповідальним менеджерам та іншим зацікавленим внутрішнім користувачам для здійснення оперативного оптимізаційного впливу на процеси, що здійснюються на підприємстві з питань оподаткування і сплати податків і платежів.

Система внутрішнього контролю може мати у своєму складі різні елементи, однак її призначення полягає у здійсненні контрольної, координаційної, аналітичної, інформаційної, консультаційної та захисної функцій. Оскільки ці функції співпадають з функціями внутрішнього аудиту, може видаватися, що між цими формулюваннями не має різниці. Проте, як ми уже зазначали, поняття внутрішнього контролю набагато ширше, ніж аудит.

Внутрішній контроль, на наш погляд, включає в себе і технологічний контроль, і контроль за сплатою податків, і контроль ефективності функціонування структурних підрозділів, і контроль ефективності

використання ресурсів тощо. Для досліджуваного суб'єкта господарювання саме внутрішній контроль більш доцільний, оскільки він є більш оперативним, ніж зовнішній, а також враховує якісні параметри такі як відповідальність працівників, що займаються податками і платежами, їх дисциплінованість тощо, а внутрішній аудит цим не займається.

Для налагодження належного функціонування системи внутрішнього контролю максимум зусиль необхідно докласти до підбору персоналу, який його здійснюватиме. Рекомендовано виробити таку систему відбору, найму, просування по службі, навчання та підготовки кадрів, яка б забезпечувала високу кваліфікацію, порядність, чесність відповідного персоналу і високі моральні його якості загалом.

Відповідальність за розробку і практичне ведення системи внутрішнього контролю покладається на керівництво економічного суб'єкта. У цьому випадку керівництво має зважити доцільність структури та розмірів системи внутрішнього контролю параметрам і специфіці підприємства.

Керівництво також має відповідати за ефективність функціонування системи внутрішнього контролю та використання його результатів для оптимізації витрат, використання матеріально-технічної бази тощо.

Ефективна організаційна структура суб'єкта господарювання передбачає виправданий розподіл відповідальності й повноважень працівників. Вона повинна, по можливості, перешкоджати спробам окремих осіб порушувати вимоги контролю і забезпечувати розподіл несумісних функцій. Внутрішній контролер повинен знати, що функції працівника є несумісними, якщо їх зосередження в руках однієї особи може сприяти здійсненню випадкових або навмисних помилок і порушень, а також перешкоджати виявленню таких помилок і порушень.

В такому разі як функція управління, внутрішній контроль, пов'язаний з розрахунками за податками і платежами, виконуватиме такі завдання:

– формуватиме інформацію щодо процесів, які відбуваються в суб'єкта господарювання при сплаті податків і платежів;

– сприятиме прийняттю найбільш доцільних управлінських рішень щодо оптимізації сплати податків і платежів і часу здійснення розрахунків по них;

– дозволить здійснювати оцінку правильності прийнятих рішень, пов'язаних зі сплатою податків і платежів, своєчасності і результативності їх виконання;

– дозволить своєчасно виявляти й усунути негативні умови й фактори, які призводять до порушень в частині здійснення розрахунків за податками і платежами;

– дасть змогу скоригувати діяльність суб'єкта господарювання, його виробничих підрозділів з метою забезпечення підвищення їх ефективності;

– дасть змогу встановити, які служби, підрозділи чи напрями діяльності підприємства сприяють оптимізації в питаннях сплати податків і платежами і зниженню ризиків виникнення порушень у цілому, досягненню поставленої мети і підвищенню результативності діяльності суб'єкта господарювання.

Особливо важливо здійснювати оцінку результатів використання рекомендацій керівництва по усуненню недоліків і враховувати її у майбутньому. Залежно від джерел інформації, яка використовується при здійсненні контрольних функцій, внутрішній контроль поділяється на документальний і фактичний.

Комплексне використання різних форм внутрішнього контролю дозволяє забезпечувати досягнення основної мети його організації – поліпшення результатів діяльності в цілому.

Суб'єктами внутрішнього контролю можуть бути: управлінський персонал та спеціалісти, до функцій яких входить попередній, поточний та подальший контроль; обліковий персонал на чолі з головним бухгалтером, якому належать функції контролю на всіх етапах відображення господарських процесів; спеціальні внутрішні контролюючі служби, створені в установі з метою проведення того чи іншого контролю: наглядові ради; ревізійні комісії; інвентаризаційні комісії; комісії з розслідування

незвичайних подій; внутрішні аудиторські служби.

Метою і завданням внутрішнього контролю розрахунків за податками і платежами, які слід врахувати при його організації є забезпечення виконання загальної мети, якою є оптимізація розрахунків за податками і платежами, через посередництво виконання ряду завдань.

Оцінка діяльності досліджуваного суб'єкта, в частині повноважень, які відносяться до розрахунків за податками і платежами, дозволяє стверджувати, що найбільша питома вага порушень припадає на неправильне визначення бази оподаткування. Джерелами контролю в даному випадку виступають дані первинних документів, зведених відомостей, даних рахунку 64 та ін. (рис.1).

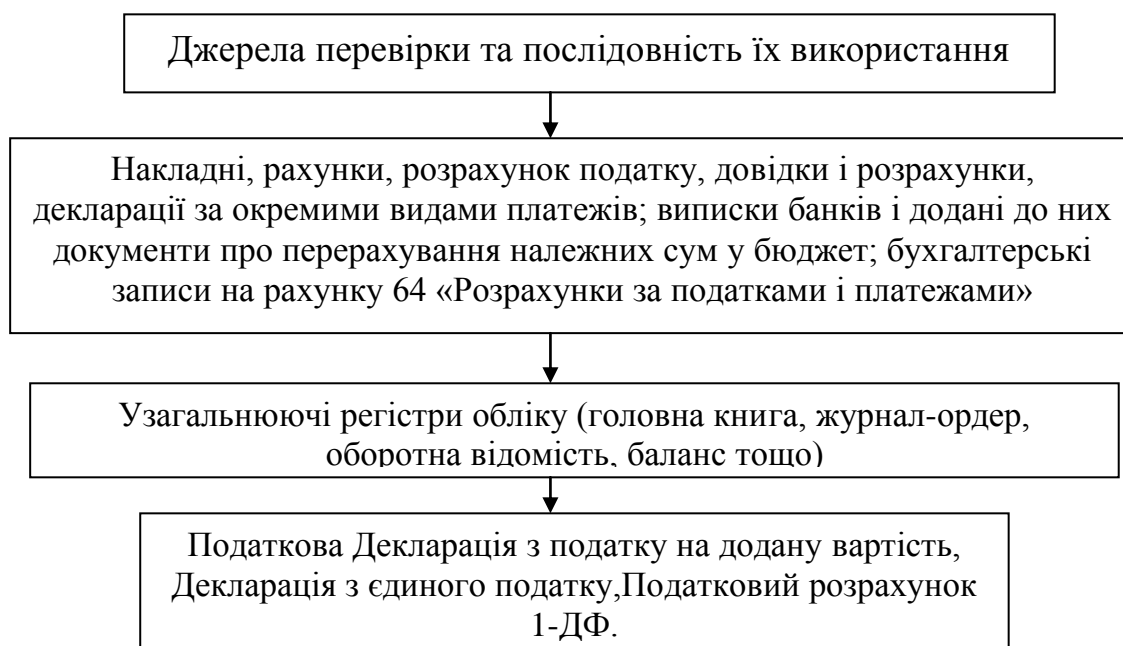

Рис. 1. Джерела контролю розрахунків за податками і платежами

Перевірка розрахунків за податками й платежами здійснюється за видами таких податків і платежів, і порядок її здійснення передбачає наступні напрямки дослідження:

- достовірність реєстрації підприємства як платника за належними видами податків, зборів, обов'язкових платежів, враховуючи особливості його практики підприємницької діяльності;

- дотримання вимог ведення поточних записів у первинному, аналітичному та синтетичному обліку операцій за розрахунками з бюджетом і цільовими фондами;
- правильність обчислення бази (об'єкта) оподаткування за видами податків і зборів;
- обґрунтованість застосовуваних ставок податків, зборів, обов'язкових платежів;
- правомірність використання пільг за податками, зборами, обов'язковими платежами підприємства;
- достовірність арифметичних розрахунків сум податкових зобов'язань за податками, зборами, обов'язковими платежами;
- своєчасність і повнота перерахування податкових зобов'язань за податками, зборами, обов'язковими платежами;
- правильність складання і дотримання термінів подання звітних форм податковим органам;
- реальність відображення залишків заборгованості в розрахунках з бюджетом та цільовими фондами за показниками фінансової звітності підприємства.

Досягнення виконання визначених завдань, можливе у випадку формування раціональної організації системи контролю. Цьому має передувати підготовчий етап, суть якого полягає у детальному вивченні існуючих законодавчих рекомендацій щодо порядку здійснення та обліку розрахунків за податками і платежами, а також положень податкового законодавства. У зв'язку з наявністю розбіжностей між бухгалтерськими та податковими нормативними рекомендаціями система внутрішнього контролю повинна детально дослідити їх спочатку на теоретичному рівні, а потім перевірити правильність застосування у практичній діяльності.

Особливості та специфіка діяльності сільськогосподарських підприємств потребують постійного спостереження та перевірки фактичного стану розрахунків за податками і платежами. Тому діяльність підприємств

галузі потребує специфічних підходів до формування системи обліково-інформаційного забезпечення управління нею. Сукупність таких потреб та вимог сьогодні може бути задоволена системою внутрішнього контролю як функції управління, що дозволяє вчасно виявляти недоліки в діяльності підприємств та їх структурних підрозділах. Це пов'язано з необхідністю виконання бюджету України в частині податкових надходжень.

Зазначене підтверджується і статистичними даними Державної фіскальної служби України, які показують, що у понад 86% сільськогосподарських підприємств через недосконалість організації внутрішнього контролю виявлялись помилки у звітності, а саме в частині бухгалтерського обліку розрахунків за податками і платежами [1]. Наведене зумовлює потребу належного методичного забезпечення внутрішнього контролю розрахунків за податками, що, у свою чергу, дає можливість платникам податків уникнути штрафних санкцій та знизити податкові ризики і втрати.

Однією з головних функцій, які виконує бухгалтерський облік на підприємстві, є контрольна, що полягає в перевірці законності, достовірності та доцільності господарських операцій, а також у забезпеченні збереження майна власника. У частині обліку податкових розрахунків контроль набуває актуальності, оскільки з точки зору системи оподаткування контроль своєчасності та повноти сплати податкових платежів є її основною складовою. У сучасних умовах діяльності сільськогосподарських підприємств виникають проблемні питання, для вирішення яких необхідно приймати вчасні, а головне – вмотивовані управлінські рішення. Для прийняття таких рішень необхідна достовірна інформація про фінансово-господарський стан та зобов'язання підприємства, яка може бути забезпечена внутрішнім контролем.

Організацією та безпосереднім здійсненням процесу контролю займається визначений підприємством суб'єкт контролю (служба внутрішнього контролю/особа, наділена контролюючими повноваженнями).

Для ефективної роботи такого суб'єкта необхідно регламентувати його діяльність у внутрішніх розпорядчих документах (наказах про облікову політику підприємства).

У цілому процес внутрішнього контролю розрахунків за податками на підприємствах необхідно здійснювати окремо в розрізі кожного сплачуваного податку, дотримуючись установленної послідовності (регламентованої внутрішнім розпорядчим документом) та з урахуванням особливостей законодавчої бази з питань обліку та оподаткування (табл. 1).

Таблиця 1

Стадії внутрішнього контрольного процесу розрахунків за податками

№ з/п	Стадії	Характеристика
1	Організаційна (підготовча)	Попереднє ознайомлення з об'єктами контролю – ЄП, ПДВ, ПДФО, ВЗ та ін Конкретизується об'єкт контролю в частині розрахунків за сплачуваними підприємством податками та платежами та вирішуються необхідні організаційні моменти (наприклад, склад контролерів, план та програма контролю; складання індивідуальних робочих планів контролерів тощо)
2	Методична (дослідна)	Визначаються контрольні процедури та методи контролю, застосування яких дозволяє здійснити контроль обраного об'єкту на належному рівні; фактична перевірка із застосуванням залежно від конкретних умов необхідних прийомів; документальна перевірка, результати якої фіксуються проміжними актами
3	Заключна	Порівняння результатів фактичного та документального контролю, встановлення відхилень; аналізуються виявлені відхилення та помилки, формується висновок контролерів та вживаються заходи з покарання винних, розробляються і приймаються рішення щодо усунення виявлених недоліків і порушень
4	Інспекційна	Контроль практичної реалізації затверджених керівництвом пропозицій щодо усунення виявлених помилок та недопущення їх у майбутньому; удосконалення діючої методики облікового відображення та здійснення внутрішнього контролю на основі практичного досвіду

Першою стадією процесу внутрішнього контролю є організаційна (підготовча), на якій визначається напрям, відповідно до якого конкретизується об'єкт та предмет контролю (види податкових платежів).

Різноаспектне розуміння об'єкта та предмета контролю у розрахунках за податками передбачає, відповідно, різну методику контролю таких операцій.

Тому в дослідженні методики внутрішнього контролю приділимо увагу лише методиці контролю розрахунків за податками в частині їх нарахування та сплати. Перед початком здійснення контролю розрахунків за податками та платежами, необхідно здійснити його планування для надання контролю необхідного системного характеру, забезпечення високої якості контролю, вибору найефективніших і дієвих процедур, вирішення питань інформаційного характеру, а також раціонального використання робочого часу контролерів. Інформація про основні стадії, період та застосовувані види робіт у розрізі податкових платежів, фактичний термін проведення контролю та відповідальних осіб, які здійснювали безпосередньо ті чи інші контрольні процедури за окремими податками, відображається у Плані-графіку внутрішнього контролю розрахунків за податками.

Так, у графі 2 «Завдання контролю та контролюючі процедури» розкриваються завдання, які необхідно виконати під час контролю та навести безпосередньо зміст контролюючих процедур, які потрібно здійснити для належного проведення контролю. У графі 3 «Період проведення» зазначається період господарської діяльності підприємства, розрахунки за податками якого перевіряються контролером (місяць, квартал, рік). У графі 4 «Фактичний термін проведення», у графі 5 «ПІБ контролера» та у графі 6 «Примітки», відповідно, визначаються: фактичний термін проведення контролю кожного сплачуваного податку, контролер, який здійснював перевірку на конкретній стадії контролю та в розрізі кожного податку, а також примітки, які можуть акцентувати увагу на особливостях проведення контролю.

Програма внутрішнього контролю деталізує план контролю в частині застосовуваних прийомів та способів контролю, а також робочих документів,

які підлягають оформленню під час здійснення контрольної процедури на організаційній стадії контролю.

На методичній стадії контролю здійснюється перевірка правильності визначення бази оподаткування, визнання податкових зобов'язань, а також вчасного перерахування належних до сплати сум податків до бюджету. Окрім цього, варто зазначити, що в процесі здійснення внутрішнього контролю розрахунків за податками контролер використовує робочі документи, де реєструються необхідні дані та за якими у результаті перевірки формується висновок про виявлені порушення.

Типових форм робочих документів внутрішніх контролерів не передбачено і нормативно не регламентовано, кожне підприємство розробляє їх самостійно і закріплює в контексті формування облікової політики підприємства. З метою забезпечення сільськогосподарських підприємств методикою проведення ефективного та повного внутрішнього контролю розрахунків за податками пропонуємо складати такі робочі документи: порівняльну відомість податкових розрахунків за даними бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю; реєстр виявлених порушень розрахунків за податками; опис виявленого порушення під час внутрішнього контролю розрахунків за податками; звіт про результати внутрішнього контролю.

Виявлені порушення фіскальними органами у підприємствах у частині розрахунків за податками переважно пов'язано із помилками, допущеними під час нарахування та облікового відображення розрахунків за податками, які вчасно не були виявлені на підприємстві системою внутрішнього контролю. Тому для виявлення відхилень за нарахованими податковими зобов'язаннями підприємств перед бюджетом у розрізі кожного сплачуваного податку пропонуємо складати розроблену Порівняльну відомість податкових розрахунків за даними бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю.

Застосування наведеного робочого документу контролером дозволяє порівняти суми зобов'язань, розрахованих працівниками бухгалтерії та

внутрішнім контролером, у результаті чого можна визначити суми відхилень у сумах податкових зобов'язань підприємства перед бюджетом, які можуть виникати внаслідок порушень у системі бухгалтерського обліку або неправильного застосування правил оподаткування. Проте навіть якщо зобов'язання за даними бухгалтерського обліку будуть збігатись з даними контрольних розрахунків, при внутрішній перевірці можуть виявлятися й інші порушення, до найпоширеніших з яких можна віднести несвоєчасність перерахування підприємством належних до сплати сум податків тощо. Унаслідок цього підприємства несуть додаткові витрати на сплату штрафних санкцій та пені. Тому з метою фіксування всіх виявлених порушень при внутрішній перевірці рекомендуємо вести Реєстр виявлених відхилень розрахунків за податками.

Завдяки застосуванню наведеного Реєстру контролер може зафіксувати виявлені відхилення в ході здійснюваної перевірки розрахунків за податками, відобразити їх суть (зміст), зафіксувати документ, в якому допущено помилку чи який містить недостовірні дані (з посиланням на норму відхилення), відобразити показник, який повинен міститись у документі та який відповідає дійсності, обчислити суму штрафних санкцій, які можуть застосуватись до підприємства та узагальнити наслідки виявленого відхилення чи допущеної помилки. Особливість цього Реєстру в тому, що він формує зведену інформацію про допущені помилки при здійсненні розрахунків з бюджетом підприємства.

За наявності виявлених порушень, які призводять до заниження або викривлення податкових зобов'язань підприємства та які, у свою чергу, призводять до додаткових фінансових затрат або мають ознаки шахрайських дій, пропонуємо, крім Реєстру виявлених відхилень, складати на кожне таке порушення Опис виявленого відхилення під час внутрішнього контролю розрахунків за податками.

Запропонований Опис деталізує виявлені відхилення з посиланням на первинний документ, в якому встановлено порушення, нормативну базу, яку

порушено, відповідальну за складання такого документа особу (осіб), наслідків допущеного порушення, а також пропозиції щодо його виправлення. Застосування такого документу на практиці дозволить не перенасичувати висновок про результати внутрішнього контролю розрахунків за податками великою деталізацією, але дозволить в разі необхідності отримати всю необхідну аналітичну інформацію в розрізі виявлених відхилень.

Окрім внутрішнього контролю розрахунків за податками і платежами, який підприємства організують на власний розсуд і закріплюють внутрішнім розпорядчим документом, згідно з п. 1 ст. 10 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію, у тому числі й зобов'язань перед бюджетом [2].

Окрім того, Порядком № 765 від 05.12.2013 р. передбачено та закріплено право платника податків на звіряння стану розрахунків з податковими органами [3]. Таке звіряння може проводитись за усного звернення платника податків, за якого працівниками податкових органів на підставі даних інтегрованої картки здійснюється звірка стану розрахунків платника за податками (така звірка реєструється органом оподаткування у Книзі обліку звіряння стану розрахунків платників), або за письмової вимоги платника у формі інвентаризації з оформленням Акта про звіряння. Такі звіряння можуть здійснюватись внутрішнім контролером або бухгалтером при проведенні поточного контролю з метою підтвердження правильності здійснених підприємством розрахунків. В акті звірки стану розрахунків указуються: назва податку, за яким проведено інвентаризацію; сальдо на початок періоду, що перевіряється; дані органу оподаткування; дані платника податку; сальдо на кінець звітної періоду. Поряд з цим зазначеним Порядком передбачено щорічне здійснення інвентаризації розрахунків за податками, яка полягає в тому, що інспектор податкової служби і бухгалтер

підприємства проводять перевірку розрахунків з бюджетом за відповідний період.

За наслідком проведення інвентаризації оформлюється акт встановленої Порядком форми [3], у результативній частині якого відображається безпосередньо встановлений результат – сума боргу за результатами інвентаризації (у цілому та у розрізі зобов'язань, суми штрафів, пені та процентів за користування розстроченням) або сума помилково та/або надміру сплачених сум зобов'язань податків, зборів тощо. Акт інвентаризації податкових розрахунків складають податковий інспектор за даними органу оподаткування та бухгалтер підприємства за даними бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання. У випадку виявлення розбіжностей бухгалтер та інспектор повинні встановити їх причину з подальшим виправленням цих помилок [4]. Такий акт підписують лише дві особи – бухгалтер підприємства та посадова особа органу оподаткування (інспектор) у двох примірниках, після чого зазначений акт набуває юридичної доказової сили.

За результатами здійсненого внутрішнього контролю та (за необхідності) інвентаризації контролер повинен скласти підсумковий документ. Таким документом може стати «Звіт про результати внутрішнього контролю розрахунків за податками», в якому наводити інформацію про вид порушень; відповідальність осіб, які допустили порушення або помилки та причини допущення виявлених помилок; наслідки виявлених порушень; прийняття заходів щодо усунення порушень та помилок. Такий звіт спрямований на отримання оперативної інформації про стан розрахунків з бюджетом для прийняття керівництвом своєчасних управлінських рішень. Складені під час перевірки описи можуть виступати в якості окремих додатків до висновку про результати внутрішнього контролю податкових розрахунків.

Практичне застосування наведених форм робочих документів дозволить своєчасно виявляти помилки та відхилення від норм законодавства в системі бухгалтерського обліку та вчасно їх попередити. Внутрішніми

контролерами підприємства можуть бути розроблені й інші форми робочих документів у залежності від специфіки здійснюваної підприємством діяльності, форми бухгалтерського обліку, системи оподаткування тощо. Складання і подання керівнику Звіту про результати внутрішнього контролю розрахунків за податками і платежами, виявлені помилки, відхилення та можливі шляхи їх усунення є заключною стадією внутрішнього контролю.

Інспекційна стадія внутрішнього контролю податкових розрахунків передбачає здійснення нагляду за реалізацією рішень щодо усунення виявлених недоліків, прийнятих на заключній стадії внутрішнього контролю, нагляд за своєчасністю виправлення помилок, а також прийняття рішень щодо удосконалення методики облікового відображення та проведення внутрішнього контролю розрахунків за податками.

Реалізація наведених пропозицій посилить роль внутрішнього контролю розрахунків за податками і платежами як головного засобу поліпшення показників діяльності товариства, сформує основу оптимального його організаційно-методичного забезпечення.

Отже, для здійснення ефективного внутрішнього контролю розрахунків за податками і платежами на підприємстві необхідно забезпечення контролера методичними основами здійснення контролю. Для цього нами, зокрема виділено стадії здійснення такого контролю, розроблено орієнтовний план-графік та програму внутрішнього контролю розрахунків за податками і платежами, запропоновано пакет робочих документів внутрішнього контролера, застосування яких дозволить організувати системний внутрішній контроль розрахунків за податками і платежами, своєчасно виявити помилки та порушення норм законодавства в системі обліку розрахунків за податками і платежами.

Література до розділу 2.3:

1. Атамас П.Й. Управлінський облік: навч. посібник / П.Й. Атамас. - Д.-К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 440с.

2. Гордієнко О. Особливості оподаткування в сільгоспвиробників / О. Гордієнко // Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: матеріали VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 27-28 жовтня 2016 р.: В 2 т. – Том 1. – Дніпропетровськ: Видавничо-поліграфічний центр «Гарант СВ», 2016. – С. 67-68.
3. Горовата О. Оподаткування сільськогосподарських підприємств / О. Горовата, А. Мінковська // Збірник тез VIII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи», (м. Дніпро, 26-27 жовтня 2017 р.). – Дніпро: ДДАЕУ, 2017. –С.16-17.
4. Податковий кодекс України від 02.10.2010 р. № 2755 - 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

2.4. Особливості формування фінансових результатів та складання звіту про фінансові результати у сільськогосподарських підприємствах

Сучасний етап розвитку більшості підприємств як національної економіки, так і сільського господарства характеризується нестабільністю і значним ступенем ризику господарювання, що негативно позначається на показниках їх виробничо-господарської діяльності. Тому забезпечення їх ефективного соціально-економічного розвитку вимагає вирішення низки питань з обґрунтування відповідних заходів, які б дали їм змогу пристосуватись до наявних змін ринкового середовища та посилити свої позиції на ринку.

Ринкові взаємовідносини між суб'єктам господарювання складні та багатогранні, і кожне підприємство, що функціонує в умовах гострої конкурентної боротьби, повинно організувати таку систему бухгалтерського